

12. Alá-, és mellérendelt viszonyok a nyelvben

Szerző dezs

Magyar nyelvtan tétel

12. Alá-, és mellérendelt viszonyok a nyelvben

Az összetett mondatban kettő, vagy kettőnél több alany-állítmányi szerkezet van. Egységei a tagmondatok, melyeket vesszővel választunk el egymástól. Az összetett mondatok alárendelők és mellérendelők lehetnek.

Alárendelő:
A tagmondatok nem egyenrangúak, főmondat + mellékmondat.

A mellékmondat a főmondat valamelyik mondatrészét fejt ki.

A főmondatban lévő utalószó jelzi, hogy milyen típusú a mondat.

- állítmányi: Az álljon fel, aki sűgött!

- alanyi: Olyan a mosdó, amilyen a törülköző.

- tárgyi: Azt szeretném én is, amit te.

- határozói: Oda menj, ahová és mondom!

- jelzői: Annyi esze sincs, mint egy tyúknak.

Mellérendelő: A tagmondatok egyenrangúak, nincsenek egymással nyelvtani függésben.

Tartalmi, logikai viszonyban vannak.

- kapcsolatos: Kenyeret és tejet vettem.

-
ellentét: Szép, de drága ez a
könyv.

-
választó: Tejet vagy tejszínt
kérsz?

-
magyarázó: Megfizethetetlen, mivel
drága ez a könyv.

-
következtető: Drága, tehát
megfizethetetlen ez a könyv.

FELADAT:

Rövid
mondatokról el kell
dönteni, melyik milyen összetett mondat.